

UPPSALA KOMMUN
uppsala.kommun@uppsala.se

2023-10-31

1 (18)

Dnr- SI 2023:5709

Beslut

efter planerad kvalitetsgranskning vid Hågalsskolan
i Uppsala kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på *Hågalsskolan* avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Namnbyte

Den 1 juli 2023 genomförde Skolinspektionen ett namnbyte från *regelbunden* kvalitetsgranskning till *planerad* kvalitetsgranskning. Detta påverkar ingenting vad gäller granskningens innehåll och genomförande.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid *Hågalsskolan* i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i hög utsträckning skolans utveckling

Undervisning

Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i hög utsträckning för att utbildningen ska präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i hög utsträckning.

Uppföljning

Skolinspektionen avslutar härmed granskningen av *Hågalsskolan*.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn på *Hågalsskolan* leder och styr i hög utsträckning skolans utveckling.

Sammanfattande motivering

Skolinspektionens bedömning är att rektorn skaffar sig en god nulägesbild av skolans resultat både avseende kunskaper och värden, en bild som ligger till grund för utvecklingsinsatser när det gäller såväl undervisningen som värdegrundsarbetet. Uppföljning och analys av resultaten sker regelbundet i olika forum inför beslut om utvecklingsåtgärder och resursfördelning. Vid skolan bedrivs också ett gott jämställdhetsarbete inom ramen för undervisningen och värdegrundsarbetet. Rektorn skapar goda förutsättningar för samverkan och ser till att ett kollegialt lärande äger rum som utvecklar undervisningen. Arbets- och förhållningssätt på skolan är kända och tillämpas. Det finns tydliga rutiner för introduktion av nya och obehöriga lärare.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer och dokumentstudier.

Uppföljning, analys och förbättringsåtgärder

Av granskningen framgår att rektorn skaffar sig en god grund för utveckling av verksamheten genom att ha regelbundna avstämningar med lärare och speciallärare där resultaten diskuteras. Huvudmannen tillhandahåller delårsrapporter där frånvaro och kunskapsresultat ingår utifrån årskurs och kön. Dessa ger en god överblick och blir ett verktyg för skolledningen vid uppföljning och analys av resultaten.

Skolledningen, det vill säga rektor och biträdande rektor, skaffar sig en nulägesbild genom olika träffar med personalen i form av klasskonferenser och elevhälsoträffar samt i så kallade "prognoskluster", där kunskapsbedömningarna följs upp på individnivå. Undervisningen och stödinsatserna diskuteras och åtgärder beslutas och sätts in vid behov. Speciallärarna, som fungerar som en kanal till rektorn, leder arbetslagsträffar och bidrar till en samsyn på skolan. Rektor besöker alla klasser och lärare, observerar undervisningen och återkopplar till lärarna. Enligt intervjuade lärare är rektorn inlyssnande, lösningsfokuserad och tillgänglig för personalen.

När behov av insatser identifieras finns en beredskap och en flexibel inställning hos såväl rektorer som personal för de resursförändringar som kan behövas. Exempelvis beskriver rektorn insatser som gjorts efter analys av resultaten i årskurs 3, där det visar sig att pojkar generellt har ett lägre resultat i matematik och svenska, men att spridningen inom gruppen pojkar är stor. Det har lett till insatser för att differentiera undervisningen och erbjuda olika inlärningsmetoder och uppgifter för att nå alla elever. Därför pågår ett arbete på lågstadiet med differentierad läsinlärn timer och alla lärare i lågstadiet går under nuvarande läsår en fortbildning i "Funktionellt skrivande i tidiga skolår".

Matematik är ett prioriterat utvecklingsområde i kommunen och skolan har organiserat så att flera årskurser har undervisning i halvklass i matematik för att undervisande lärare i matematik ska kunna hjälpas åt att undervisa de elever som behöver mer stöd. Utvärderingar har visat att eleverna behöver mer träning i problemlösning och därför ägnas en lektion i veckan åt just det. Skolans förstelärare har också hållit i intern fortbildning i matematik för alla lärare på skolan. Av Skolverkets officiella statistik framgår att skolan har goda resultat. Så gott som samtliga elever i årskurs 6 läsåret 2021/22 har uppnått betygen A-E i såväl matematik som engelska medan 88 procent har gjort det i svenska. De nationella proven i matematik, svenska och engelska visar också goda resultat för skolan¹.

¹ Av Skolverkets officiella sammanställning av resultat på nationella prov för årskurs 6 läsåret 2021/22 framgår att så gott som samtliga elever vid Hågaladsskolan uppnår betygstegen A-E i såväl matematik som svenska och engelska.

Värdegrundsarbetet följs upp i de olika träffar som skolläningen har med personalen. Som underlag för uppföljningen används olika enkäter, sammanställningar av skolans utredningar om diskriminering och kränkande behandling samt även undersökningar om trygga och otrygga platser på skolan. Resultaten analyseras och åtgärder beslutas och sätts in. Åtgärderna följs upp vid tre tillfällen under året för att se att de får avsedd effekt och vid behov beslutar man om och sätter in nya åtgärder. Exempelvis har analyserna visat att de kränkningar som förekommer ofta är fysiska och att det är pojkar som utsätts. Därför ser skolan ett behov av att alla elever, men möjligen främst pojkar, behöver få strategier att lära sig att lösa konflikter verbalt. Under detta läsår får därför all personal fortbildning i konfliktlösning mellan elever inom ramen för IBIS (Inkluderande beteendestöd i skolan), vilket är ett projekt som skolan deltar i och har gjort så under de senaste fyra åren i samarbete med Uppsala universitet.

Av Skolinspektionens enkät² framgår för frågeområdet Uppföljning att lärarna har skattat Hågalsskolan högt, nämligen till ett indexvärde på 9,3 att jämföra med kommunens 7,8 och samtliga medverkande skolenheter på 7,7. På frågan *I vilken utsträckning följs skolans kunskapsresultat upp?* och *I vilken utsträckning följs elevernas upplevelse av trygghet upp?* har Hågalsskolans undervisande lärare skattat ett index på 9,6 jämfört med samtliga deltagande skolenheter index på 7,9.

Jämställdhetsarbete

Granskningen visar att skolläningen tillsammans med personalen bedriver ett gott jämställdhetsarbete på skolan. Elevers lika rättigheter och möjligheter oberoende av könstillhörighet är vanligt förekommande samtalsämnen bland skolans personal och behandlas inom ramen för undervisningen och värdegrundsarbetet. Medvetenheten hos personalen är hög om det självklara i att alla elever, oberoende av könstillhörighet, ska ha samma villkor när det gäller utbildning, studieval och personlig utveckling.

Vid analyser av resultat är alltid könsskillnader uppe till diskussion och det visar sig inte sällan, enligt lärare, att skillnaderna kan ha andra grunder än just kön, som exempelvis NPF-problematik (neuropsykiatriska funktionsvariationer). Elevhälsoteamet beaktar hur olika neuropsykiatriska funktionsvariationer tar sig uttryck hos elever utifrån kön och anpassar stödsatser därefter. Rektorn betonar vikten av att beakta den kunskap som finns kring hur svårigheter och behov av stöd

² Skolinspektionen genomför Skolenkäten som en del av granskningen av skolverksamheten i landet. Enkäten riktar sig till elever, föräldrar och pedagogisk personal och genomförs löpande med en tvåårsfrekvens för alla skolor. För alla frågor i enkäten beräknas ett snitt för referensgruppen. Skalan är 1–10 där ett högt indexvärde indikerar en positiv uppfattning.

yttrar sig beroende på kön och säger att elevhälsoteamet alltid utgår från eleven och hans behov för att därefter addera kunskap om olika diagnoser. Lärarna berättar också att det finns elever på skolan som inte räknar sig till något av könen, vilket de också tar hänsyn till i sitt analysarbete. Skolan har haft både internutbildning och föreläsare utifrån och är numera HBTQI-certifierad. Eleverna uttrycker i intervju att det inte är någon skillnad i hur man bemöts beroende på kön, men att pojkarna kan ta lite mer plats. Någon elev formulerar det som "att alla är lika värda oavsett kön och att alla får vara som de är".

Lärare ger i intervju exempel på olika insatser som görs i undervisningen för att sätta fokus på jämställdhetsfrågor. Det kan handla om olika typer av dilemma-övningar eller val av böcker för att skapa diskussioner om attityder och förhållningssätt. Lärarna har satt samman så kallade EQ-pärmar med olika övningar att välja bland, vilka kan passa olika åldersgrupper och sammanhang. Av Skolinspektionens enkät framgår att skolans undervisande lärare har skattat frågeområdet Jämställdhet högt i jämförelse med samtliga medverkande skolenheter 9,0 mot 8,1. På frågan *Tycker du att ni lärare ger alla elever samma möjligheter oavsett om de är flickor, pojkar eller har annan könsidentitet?* skattar lärarna ett medelvärde på 9,6 jämfört med samtliga skolenheter på 8,9. Rektorn berättar vidare att de också redovisar fördelningen mellan män och kvinnor på arbetsplatsen och kan konstatera att även om en majoritet av lärarna är kvinnor så finns många män bland personalen inom fritidshemmet, personal som är involverade också i undervisningen som resurspersoner.

Ledning och organisation

Av Skolinspektionens granskning framgår att rektorn skapar mycket goda förutsättningar för lärarna att samverka och lära av varandra, ett arbete som ger avtryck i undervisningen. Det finns en bestämd mötesstruktur på skolan där syftet med de olika träffarna tydligt framgår.

Lärarnas arbetslag möts årskursvis en timme varje vecka, där elevhälsoteamet finns representerat av en speciallärare, som också är den som håller i mötet. Syftet är att diskutera undervisningen, följa elevernas kunskapsutveckling samt att identifiera elevers eventuella behov av extra anpassningar och särskilt stöd. Tid finns avsatt varje vecka för resurspersoner och speciallärare att stämma av hur det fungerar för enskilda elever med stort stödbehov. Det årskursvisa arbetslaget har avsatt tid varje vecka för att diskutera planering framåt och elevernas behov av olika typer av anpassningar. I prognoskluster följs enskilda elevers kunskapsutveckling upp regelbundet vid tre tillfällen varje läsår. Varannan vecka träffas lågstadiets och mellanstadiets lärare

tillsammans med lärare i praktiskt-estetiska ämnen för att se över inköp, läromedel och planera exempelvis friluftsdagar och fadderverksamhet.

Tre gånger på hösten och fyra gånger på våren ges pedagogiska eftermiddagar. Innehållet planeras av skolledningen och förstelärare utifrån skolans och verksamhetsplanens utvecklingsområden. Syftet är att arbeta med skolutveckling och intern fortbildning, det kollegiala lärandet. Elevhälsoteamet träffas varje vecka för att diskutera aktuella elevärenden och olika typer av förebyggande och hälsofrämjande åtgärder. IBIS-möten sker en gång i månaden för all personal där syftet bland annat är att arbeta för att utveckla goda relationer mellan elever och mellan personal och elever. Värdegrundsgruppen, som leds av biträdande rektor och har deltagare från elevhälsan och lärare, arbetar strategiskt för att lyfta olika värdegrundsfrågor. Utöver detta sker klasskonferenser en gång per läsår och klass, där lärare, elevhälsoteam och skolledning deltar. Syftet är att samverka kring sådant som rör gruppens sociala och fysiska inlärningsmiljö och diskutera pedagogiska metoder som fungerar bra i aktuell grupp för att öka måloppfyllelse och trivsel. Klasskonferenserna äger rum i klassernas respektive klassrum för att under sittande möte också titta på lärmiljön tillsammans.

Av intervjuer att döma har alla träffar ett tydligt syfte och en tydlig agenda. Det finns rutiner för när och var ärenden ska behandlas. Allt följs upp och alla åtgärder hänger ihop och skapar en helhet i arbetet med elevernas kunskapsutveckling och trivsel i fokus. Som någon lärare uttryckte: "Allt hänger ihop, vi samarbetar och allting återkopplas. Vi diskuterar tillsammans och alla insatser hör ihop." IBIS-arbetet har också bidragit till att skapa samsyn när all personal möts och enas om gemensamma förhållningssätt och hur man bäst bemöter och pratar med eleverna. Rektorn är tydlig med vikten av att olika frågor hanteras systematiskt och i rätt forum.

Det finns vid skolenheten tydliga rutiner för hur man tar emot nya och obehöriga medarbetare, även om rutinerna inte behöver användas ofta. Under innevarande år är så gott som samtliga lärare legitimerade och behöriga. För närvarande finns en obehörig lärare, som rektorn uppmuntrar att utbilda sig och bli behörig.

Av Skolinspektionens enkät framgår att de undervisande lärarna har skattat det pedagogiska ledarskapet vid Hågalsskolan till ett indexvärde på 9,1 att jämföra med värdet för grundskolorna i kommunen som hamnar på 7,4 och i samtliga medverkande grundskoleenheter på 7,2.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionens bedömer följande: Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Sammanfattande motivering

Skolinspektionens granskning visar att undervisningen vid Hågaladsskolan är välstrukturerad och variationsrik. Lärarna stödjer aktivt eleverna i undervisningen, hjälper elever att komma igång med sina uppgifter och stimulerar eleverna att bibehålla sitt engagemang. Det framgår vidare av granskningen att lärarna uppmuntrar eleverna utifrån deras olika förutsättningar. Skolan har arbetat långsiktigt med skolans värdegrund, undervisning och uppföljning delvis inom projektet IBIS, där en del handlar om att öka elevernas delaktighet och ansvarstagande. Lärarna styr innehållet i undervisningen, men eleverna är delaktiga när det gäller formen och hur elever ska redovisa sina kunskaper. Rektorn betonar att delaktigheten kommer utifrån mognad och ålder och att delaktighet betyder ansvar.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer, observationer och dokumentstudier.

Målfokus, variation och lärarstöd

Skolinspektionens granskning visar att undervisningen är välstrukturerad och innehåller en rad olika moment och inslag som skapar variation. Lärarna stödjer aktivt eleverna i deras arbete på olika sätt utifrån behov och undervisningen tar sin utgångspunkt i läroplanens och kursplanernas mål.

Lärarna arbetar utifrån en gemensam lektionsstruktur som de har arbetat fram tillsammans. Den första lektionen för dagen inleds vanligen med 20 minuters tyst läsning eller med en uppsättning individuella uppgifter som läraren har förberett till varje elev. Läraren övergår därefter till att berätta om vad skoldagen ska innehålla, ofta med hjälp av bildstöd, framför allt i de lägre åldrarna. De enskilda lektionerna inleds vanligen med att lärarna skriver eller har skrivit på klassrummets whiteboard vilka moment som lektionen ska innehålla och i vilken ordning momenten ska göras. Lärarna förklarar syftet med lektionen, går igenom stoffet och för dialog med eleverna

för att leda dem in i de uppgifter som de ska arbeta med. Lärarna försäkrar sig om att eleverna förstår vad de ska göra och att de kommer igång med arbetet. Genomförda lektionsobservationer visar flera exempel på att lärarna sedan går runt i klassrummet och fångar upp de frågor eleverna kan ha, förklarar på andra sätt vid behov och uppmuntrar elever att komma vidare. Lärarna uppmärksammar snabbt om någon elev tappar fokus och behöver hjälp att återfå koncentrationen.

Det finns en logisk följd i de moment som avhandlas under lektionerna. Undervisningen innehåller en växling mellan genomgångar och eget arbete, enskilt, i par eller i grupp med både lärobok och arbetsblad. Många lektioner avslutas med att lärarna ber eleverna tycka till om innehållet och hur de har jobbat under lektionen. Några lektioner avslutas med att läraren kort sammanfattar lektionsinnehållet och återknyter till lektionens syfte. Det är också vanligt vid lektionsslut att lärarna berömmar elevernas arbetsinsatser och säger att de har jobbat bra och att de har varit duktiga under lektionen.

Det råder goda relationer mellan elever och de vuxna i klassrummen och eleverna förefaller vara väl införstådda i hur undervisningen bedrivs och vad de kan förvänta sig. Eleverna tar sig intresserat an de uppgifter de får, även om koncentrationen hos eleverna kan minska allteftersom lektionen närmar sig sitt slut.

Stimulans och anpassning av undervisningen

Granskningen visar att lärarna skapar motivation bland eleverna och har höga förväntningar på eleverna. Det råder ett gott samarbetsklimat i klassrummen och elever uttrycker i intervju att de kan lita på de vuxna. Någon elev fortsätter: " De (vuxna) hjälper till när vi räcker upp handen. De säger till lugnt när det är skrikigt. Våra lärare lär oss på roliga sätt, till exempel på matten då gör vi stationer och gör olika saker på varje station". De intervjuade eleverna säger att "lärarna är verkligen bra".

Det framgår av granskningen att lärarna uppmuntrar eleverna utifrån deras olika förutsättningar. Skolan har två speciallärare som är kopplade till två årskursvisa arbetslag vardera. De följer eleverna från årskurs 1 till årskurs 6 och träffar sina respektive arbetslag varje vecka, när planering, undervisning och elevernas kunskaper följs upp. Det innebär att det finns en kontinuerlig kunskap om eleverna även vid stadietyten och lärartyten. Det gör det möjligt att flexibelt anpassa stöd till elever efter behov, när speciallärarna kan ägna sig åt de elever som har behov för tillfället.

Lärarna utgår från elevernas förutsättningar och behov och berättar i intervju om flera olika sätt att individanpassa uppgifterna. Exempelvis har läromedlen i matematik och svenska olika nivåer, lästräning sker i olika nivåer, det finns alltid extrauppgifter att ta till och det förekommer också att elever använder högre årskursers läromedel eller deltar i undervisningen i vissa ämnen i en högre årskurs. Enligt lärarna är det viktigt att

hitta rätt nivå för varje elev, eftersom eleverna blir engagerade om de får en utmaning på lagom nivå och lyckas med sina uppgifter. Elever kan bli stimulerade av att få viss frihet i att välja inriktning på en extrauppgift, vilket förekommer i SO, till exempel. Eleverna säger i intervju att lärarna förklarar så att de blir intresserade och engagerade, "lärarna får oss verkligen att vilja klara uppgiften, de peppar oss och säger – du klarar det, bara lite kvar. Lärarna lockar oss framåt".

Elevernas delaktighet i undervisningen och sitt eget lärande

Av granskningen framgår att eleverna får möjlighet att reflektera över undervisningens innehåll och sitt eget lärande men även över frågeställningar som berör dem. Skolan har arbetat långsiktigt med skolans värdegrund, undervisning och uppföljning delvis inom projektet IBIS, där en del handlar just om att öka elevernas delaktighet och ansvarstagande. Lärarna styr innehållet i undervisningen, men eleverna är delaktiga när det gäller formen och hur elever ska redovisa sina kunskaper. Rektorn betonar att delaktigheten kommer utifrån mognad och ålder och att delaktighet betyder ansvar.

Under genomförda observationer ges inga exempel på att eleverna är med i en övergripande planering av lektioner, men eleverna erbjuds tillfällen att få välja vad de vill fortsätta arbeta med när en uppgift är klar. Lärarna ger eleverna möjlighet att ta ansvar själva för sitt lärande. Ett exempel kan vara när lärarna resonerar med eleverna och försöker få dem att fundera och beskriva muntligt hur de tänker för att reda ut en uppgift istället för att läraren ger svaret direkt på en elevs fråga. Eleverna visar också att de kan ta eget ansvar för sitt lärande genom att självmant hämta ljuddämpande skärmar eller hörselkåpor för att bättre kunna koncentrera sig på sin uppgift.

Utvärdering av undervisningen och dess innehåll görs ofta, ibland med tumme upp eller ner, med exit tickets, några skriver en sammanfattning om hur veckan har varit, vad eleverna har varit nöjda med under veckan och vilket mål de har för kommande vecka, något som de själva känner att de behöver eller vill jobba mer med. Lärarna säger att eleverna med stigande ålder får alltmer insikt i hur man ska göra och ta ansvar för sin egen utbildning. Eleverna får också fylla i enkäter, där det ställs frågor kring undervisningen. Enkätresultaten återkopplas alltid till eleverna.

På skolan finns också klassråd, elevråd, matråd och fotbollsråd där elever är representerade och där de får möjlighet att framföra sina synpunkter på verksamheten.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen
Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och
medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och
inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionens bedömer följande: Skolan arbetar i hög utsträckning för att utbildningen ska präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Sammanfattande motivering

Skolinspektionens granskning visar att Hågalsskolan bedriver ett gediget arbete för att skapa trygghet och studiero i skolmiljön. Personalen arbetar för att skapa goda relationer och skolans främjande arbete sker dagligen inom flera olika områden inom ramen för IBIS-projektet. All personal är delaktig i arbetet med att skapa tydliga förväntningar och goda relationer. Det har gett en ökad samsyn bland personalen och skapat en mer likvärdig skolmiljö för eleverna.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer, observationer och dokumentstudier.

Arbetet för att skapa trygghet

Av granskningen framgår att Hågalsskolan bedriver ett gediget arbete för att skapa trygghet i skolmiljön. Skolans främjande arbete sker dagligen inom flera olika områden inom ramen för IBIS-projektet. Samtlig personal arbetar för att skapa goda relationer mellan personal och elever. Tillsammans formulerar de positiva förväntningar på beteenden som eleverna får träna på. Personalen uppmuntrar och bekräftar positiva beteenden. Efter varje lov går man exempelvis igenom ett bildspel om skolans förväntningar på elevernas beteenden på skolgården, personal och elever skapar trivselregler för klassrummet, rastlekar är vuxenledda och ett fotbollsråd är inrättat för att styra upp fotbollsmatcherna under raster. Det innebär att en årskurs per dag får använda sig av "rinken", där det annars kan bli konflikter och det finns alltid en vuxen där som arbetar i den årskursen.

Årligen genomför lärarna en kartläggning tillsammans med eleverna för att identifiera eventuella riskområden. Som underlag används Uppsala kommuns elevenkät där eleverna bland annat får svara på frågor om trygghet liksom även statistik från skolans utredningar av anmälningar om diskriminering och kränkande behandling samt husmodellen där eleverna får skatta skolans olika områden som trygga eller otrygga. Utöver det görs också en enkät om elevernas sociala nätvanor. Av resultatet framgår att eleverna inte alltid vet vad som är lagligt eller olagligt att göra eller säga på nätet.

Därför läser man i klasserna och diskuterar utifrån boken "Värsta, bästa nätet" för att göra eleverna mer medvetna om vilka regler som gäller på nätet. Den skapar många och intressanta diskussioner, säger lärarna och nämner till exempel när saker dyker upp på sociala medier och elever lyfter det till diskussion. Skolan blir då det som skapar balans och ifrågasätter. Det får eleverna att tänka till en extra gång och inse att det kanske inte alltid är sanningen som kommer fram där.

Inom IBIS-projektet sker mycket samarbete i skolan om förväntningar och förhållningssätt. All personal får i uppgift att ta upp och behandla i klassrummet det som har avhandlats under den träff som sker varje månad i IBIS-gruppen. Exempelvis berättar lärarna att de just nu i årskurs 4 är särskilt tydliga med rutiner och upplägg. Detta för att eleverna behöver förutsägbarheten för att de ska känna sig trygga. Tillsammans läser personalen en bok "Handbok i klassrumsledarskap", som handlar om att bemöta och markera vad som är okej och inte. Eleverna ska veta att läraren inte accepterar ett dåligt beteende och de ska veta att de vuxna reagerar om de uppvisar ett sådant beteende.

Arbetet för att skapa studiero

Av granskningen framgår att arbetet med att skapa studiero är tätt förknippat med det gedigna arbete som bedrivs för att skapa trygghet. Enligt lärarna är studieron en stor fråga och grundläggande för att undervisningen ska fungera. "Det är halva vårt yrke" säger en lärare. Det handlar om vikten av tydlighet och struktur och inte minst om att skapa goda relationer med eleverna. Den gemensamma strategin är att ge positiv återkoppling, vara uppmärksam på hur man berömmar och hur man bemöter de elever som utmanar. Lärare berättar att arbetet med att skapa en god studiero är ett pågående arbete som man måste tänka aktivt på hela tiden.

Lärarna beskriver att de arbetar mycket för att "bygga ihop en grupp" och att det är viktigt att få eleverna att fundera över vad de själva kan bidra med för att skapa studiero. Lärarna säger att de måste vända på synsättet att det är andra som kan förbättra situationen. De ställer frågan till alla elever vad de kan göra för att det ska bli bättre studiero, såväl i stunden som mer långsiktigt. Stökiga elever kan få stanna kvar efter lektionen för att dels reda ut, men också få hjälp med att inse sitt ansvar för vad som hänt.

Arbetet med trygghet och studiero är ett prioriterat utvecklingsområde på skolan just därför att det, enligt rektorn, är ett ständigt pågående arbete som hela tiden måste vara aktuellt. Arbetet ingår i IBIS-projektet och det är en styrka, enligt rektorn, att all personal är delaktig i arbetet med att skapa tydliga förväntningar och goda relationer. Det har gett en ökad samsyn bland personalen och skapat en mer likvärdig skolmiljö för eleverna.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Bedömning och betygsättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionens bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i hög utsträckning.

Sammanfattande motivering

Av granskningen framgår att rektorn tillsammans med arbetslag och speciallärare noggrant följer upp och analyserar lärarnas bedömningar och betygsättning och arbetar för att den ska vara så likvärdig som det är möjligt. Rektorn ger också lärarna goda möjligheter att kvalitetssäkra sin bedömning och betygsättning i regelbundna forum i skolan men också tillsammans med andra skolor.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer och dokumentstudier.

Rektorns uppföljning och analys av lärarnas bedömningar och betygsättning

Granskningen visar att rektorn har god kunskap om, följer upp och analyserar lärarnas bedömningar och betygsättning. Analyserna görs tillsammans i kollegiet och även skolans speciallärare deltar. Analyserna tar sin utgångspunkt i satta betyg och omdömen. Även prognosklustren, bedömningsstöden i årskurserna 1–3, kartläggningsmaterialet och de nationella proven är viktiga delar i analysarbetet för att skapa likvärdighet i bedömningarna. Rektorn beskriver att de har sett att bedömningarna i till exempel ämnet religion skiljer sig åt mellan klasserna, vilket har föranlett diskussioner om vad det kan bero på. Lärarna och speciallärarna knutna till årskurs 3 och 6 redovisar analyser av resultaten på nationella provresultat för alla lärare och jämför med betyg och omdömen, vilket bidrar till att alla lärare är kontinuerligt involverade och inte bara de lärare som undervisar i årskurserna 3 och 6.

Jämförelsen av pojkars och flickors resultat visar, enligt rektorn, att skillnaderna ökar med stigande ålder. I de tidigare årskurserna är skillnaderna små, medan de blir större

i högre årskurser³. Lärarna undervisar i varandras klasser och det är inte stora skillnader i resultat mellan parallellklasserna, vilket kan tyda på att undervisningen är likvärdig. Det kan dock konstateras, enligt skolenhetens egna sammanställningar för läsåret 2022/23, att ämnet idrott och hälsa sticker ut med lägre andel godkända betyg i årskurs 6 och då särskilt för flickor, vilket, enligt rektorn, har sin förklaring i svårigheter för vissa elever att klara av momentet simning. Analyserna visar också att närvaron är en viktig faktor för att nå högre måluppfyllelse, vilket motiverar skolans satsning på att främja elevnärvaro. Mest fokus i diskussionerna ligger på ämnena svenska, engelska och matematik och mindre på NO och SO. Därför har, såväl de olika arbetslagen som rektorn, initierat mer diskussioner och samverkan kring att konstruera underlag för bedömning i NO och SO. Skolan har också planerat för en studiedag där skolans förstelärare ska leda ett arbete för att se över bedömningarna i bland annat NO och SO, vilket Skolinspektionen ser positivt på.

Förutsättningar för att säkerställa likvärdig bedömning

Granskningen visar att rektorn ger goda förutsättningar för lärare att kvalitetssäkra sina bedömningar och sin betygsättning. Lärarna gör sina bedömningar i samråd med varandra i arbetslaget och tillsammans med speciallärarna. Stor hänsyn tas till resultat på nationella prov, kartläggningar, bedömningsstöd och särskilda bedömningar i samråd med speciallärare i enlighet med garantin för tidiga insatser.

På rektorns initiativ sker samrättning och sambedömning av nationella prov i årskurs 3 och 6 med andra skolor, där fokus har varit att säkerställa en likvärdig bedömning. I dessa träffar deltar även lärare från andra årskurser. Det skapar en ökad förståelse för betygsriterierna och kriterierna för bedömning av kunskaper, vilket ger en större säkerhet hos lärarna i sin bedömning. Det finns forum för diskussion om bedömning på skolan och det finns nätverk i kommunen för ämneslärare som är ensam lärare i sitt ämne på skolan. Till exempel träffas lärare i musik i kommunövergripande nätverk, där bedömning och betygsättning diskuteras. Lärarrepresentanter från skolans årskurser 1–6 har också deltagit i kommungemensamma nätverk där man arbetat med formativ och summativ bedömning, vilket har återkopplats till lärarna på skolan. På pedagogiska eftermiddagar arbetar man kollegialt med planering, undervisning och bedömning utifrån Lgr 22.

³ Skolverkets officiella statistik visar för årskurs 6 läsåret 2021/22 att så gott som samtliga elever har uppnått lägst betyget godkänt i samtliga ämnen. Den genomsnittliga betygspoängen för samtliga elever är 14,8, för pojkarna 12,6 och för flickorna 17,2.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

På Skolinspektionens vägnar

Beslutet har fattats av undervisningsrådet Veronica Bonivart Säfström.

I handläggningen av ärendet har undervisningsrådet Agnetha Burström (föredragande) samt utredarna Pia Almarlind och Eva Ahlman medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- 12 lektionsobservationer.
- 2 gruppintervjuer med elever.
- 2 gruppintervjuer med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan, dels den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektorn arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 26–28 september, 2023. Besöket genomfördes av utredaren Pia Almarlind och undervisningsrådet Agnetha Burström.

Hågaladsskolan har verksamhet för elever i förskoleklass upp till årskurs 6 med två parallella klasser i varje årskurs. Skolinspektionens granskning omfattar årskurserna 1–6. Skolenheten har enligt officiell statistik cirka 350 elever och verksamheten leds av en rektor och en biträdande rektor.